

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Страхування

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Облік і аудит

Код та найменування спеціальності 071 Облік і оподаткування

Шифр та найменування галузі знань 07 Управління та адміністрування

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою обліку та аудиту Одеської національної академії харчових технологій

РОЗРОБНИК (розробники): Тарасова О.В., доцент кафедри обліку та аудиту,
доцент, кандидат економічних наук
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри обліку та аудиту
Протокол від «8» жовтня 2020 р. № 4

Завідувач кафедри _____ Немченко В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності
071 Облік і оподаткування
(код та найменування спеціальності)

Голова ради _____ Немченко В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми _____ Немченко В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії
Протокол від «30» 12 2020 р. № 12

Секретар Методичної ради академії _____ Мураховський В.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

	С.
1 Пояснювальна записка	4
1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2 Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
1.3 Міждисциплінарні зв'язки	6
1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	6
2 Зміст дисципліни:	6
2.1 Програма змістовних модулів	6
2.2 Перелік практичних занять	7
2.3 Перелік завдань до самостійної роботи	7
3 Критерії оцінювання результатів навчання	8
4 Інформаційне забезпечення	9

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «*Страхування*» - формування у майбутніх фахівців з обліку та оподаткування сучасного економічного мислення та системи знань щодо основ страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній.

Завданнями вивчення дисципліни «*Страхування*» є:

- вивчення сутності, ролі та механізму страхування, що сприятиме формуванню високого рівня знань для ефективного застосування в галузі страхування та повного використання можливості страхового захисту в роботі та особистому житті;
- вивчення засобів організації та розвитку страхового ринку та державного регулювання страхової діяльності;
- здобуття знань з основних видів страхування життя, майнового страхування та страхування відповідальності, перестраховування з позицій здобутків вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- формування вмінь аналізувати ринок страхових послуг і оцінювати фінансову стійкість страхових компаній тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сутність і роль страхування в ринковій економіці; основні ознаки класифікації страхування; поняття страхового ризику, порядок управління ним та його оцінку; основи формування страхових тарифів у майновому страхуванні та при страхуванні життя; порядок та особливості організації страхової діяльності в країні, її регулювання з боку держави; сутність страхового ринку та страхової угоди, стан та перспективи розвитку страхового ринку України; сутність та основні види особистого страхування, страхування майна, відповідальності та підприємницьких ризиків; методи та форми перестраховальних операцій; механізм застосування принципу співстрахування; основні показники фінансової стабільності і рейтингової оцінки страховика, а також показники, що характеризують ефективність діяльності страховика;

вміти: ефективно застосовувати здобуті знання в галузі страхування та максимально використовувати можливості страхового захисту в роботі та особистому житті.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «*Страхування*» здобувач вищої освіти може отримати наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 071 Облік і оподаткування](#) та [Освітньо-професійній програмі «Облік і аудит» підготовки бакалаврів](#)

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.

ЗК 8. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.

ЗК 9. Навички використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 11. Здатність презентувати результати проведених досліджень.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 1. Здатність досліджувати тенденції інноваційного розвитку економіки (підприємства) за допомогою обліково-аналітичного інструментарію, робити відповідні узагальнення з метою прийняття управлінських рішень.

ФК 3. Здатність підтримувати належний рівень професійних якостей та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ФК 4. Здатність вести дискусію, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах рідною мовою.

ФК 10. Здатність здійснення обліково-аналітичних процедур із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

ФК 14. Здатність розуміти, інтерпретувати, досліджувати та визначати тенденції розвитку фінансової системи підприємства.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Демонструвати базові теоретичні знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових зв'язків між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 2. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння його ринкового позиціонування.

ПРН 3. Знати місце, завдання та сутність об'єктів обліково-аналітичної системи в інформаційному забезпеченні управління у вирішенні проблем економічної безпеки підприємства.

ПРН 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств, установ, організацій та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПРН 8. Обґрунтовувати ефективність прийняття рішення з використанням обліково-аналітичної інформації та розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством.

ПРН 10. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави і підприємств різних організаційно-правових форм власності.

ПРН 15. Аналізувати розвиток системи і моделей обліку, аудиту та оподаткування на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного підходу.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

«Фінанси», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік», «Внутрішньогосподарський контроль», «Аудит», «Звітність підприємства» та ін.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Кількість кредитів ECTS- 4, годин – 120

Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	практичні заняття
Денна	40	20	20
Заочна	12	6	6
Самостійна робота, годин	Денна – 80		Заочна – 108

2. Зміст дисципліни

2.1. Програма змістових модулів

Змістовий модуль 1: Теоретико-методичні основи функціонування страхування в сучасних умовах

№ теми	Зміст теми	Годин денна	Годин заочна
1.	Сутність, принципи та роль страхування. Сутність, функції та роль страхування в економіці. Принципи страхування. Способи здійснення страхування. Суб'єкти і об'єкти страхових правовідносин та страховий інтерес. Системи страхування.	4	1
2.	Класифікація страхування. Поняття і ознаки класифікації страхування, її наукове та практичне значення. Класифікація страхування за формами його проведення. Класифікація страхування за об'єктами: галузі, підгалузі і види страхування.	2	1
3.	Страхові ризики та їх оцінювання. Поняття ризику. Основні характеристики ризику. Класифікація ризиків. Управління страховими ризиками. Оцінка ризику й визначення доцільності його страхування. Страховий тариф та його структура.	2	1
4.	Страхова організація. Організаційні форми страховиків. Структура страхових компаній. Особливості створення страховика як юридичної особи. Об'єднання страховиків та їхні функції.	2	1

Змістовий модуль 2: Особливості організації галузей страхування та діяльності страхових компаній на ринку страхових послуг

№ теми	Зміст теми	Годин денна	Годин заочна
1.	Державне регулювання страхової діяльності. Необхідність, мета та значення державного регулювання страхової діяльності. Реалізація державної політики у сфері страхування. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні. Контроль за діяльністю страховиків. Порядок ліцензування та реєстрації.	2	0,5

2.	Особисте страхування. Основні види особистого страхування. Страхування життя і його основні види. Страхування пенсій (ренти). Страхування від нещасних випадків. Медичне страхування.	2	0,5
3.	Майнове страхування. Страхування майна юридичних осіб. Страхування технічних ризиків. Страхування транспортних засобів. Страхування майна громадян.	2	0,5
4.	Страхування відповідальності. Класифікація та сутність страхової відповідальності. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів. Страхування специфічних видів відповідальності. Страхування професійної відповідальності. Страхування джерела підвищеної загрози.	2	0,5
5.	Фінансова надійність страхової компанії. Фінансова надійність страховика. Страхові резерви, їх склад. Платоспроможність страховика.	2	-
	Всього	20	6

2.2. Перелік практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1-2	Сутність, принципи та роль страхування	4	1
3	Класифікація страхування	2	1
4	Страхові ризики та їх оцінювання	2	1
5	Страхова організація	2	1
6	Державне регулювання страхової діяльності	2	0,5
7	Особисте страхування	2	0,5
8	Майнове страхування	2	0,5
9	Страхування відповідальності	2	0,5
10	Фінансова надійність страхової компанії	2	-
	Всього	20	6

2.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		форма навчання	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	20	16
2	Підготовка до практичних занять	30	12
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	-	30
4	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	30	50
Разом з дисципліни		80	108

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий – іспит.

Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			Денна			Заочна		
	Min д/з	Max д/з	Кількість робіт, одиниць	Сумарні бали		Кількість робіт, одиниць	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6 семестр								
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1								
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи функціонування страхування в сучасних умовах								
Робота на лекціях	0,5/0,5	1/1	5	2,5	5	2	1	2
Робота на практичних / семінарських заняттях	2/2	3/3	5	10	15	2	4	6
Опрацювання тем, не винесених на лекції	12,5	18,5	-	-	-	2	25	37
Виконання індивідуальних завдань	17,5	25	1	17,5	25	-	-	-
Проміжна сума	-	-	-	30	45	-	30	45
Модульний контроль (колоквіум)	20/30	30/55	1	20	30	1	30	55
Контроль результатів дистанційного модулю	10	15	-	10	15	-	-	-

Рейтинг за творчі здобутки студентів	0/-	10/-		0	10	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 1	-	-	-	60	100	-	60	100
Змістовий модуль 2. Особливості організації галузей страхування та діяльності страхових компаній на ринку страхових послуг								
Робота на лекціях	0,5/0,5	1/1	5	2,5	5	1	0,5	1
Робота на практичних / семінарських заняттях	2/2	3/3	5	10	15	1	2	3
Опрацювання тем, не винесених на лекції	9,2	13,7	-	-	-	3	27,5	41
Виконання індивідуальних завдань	17,5	25	1	17,5	25	-	-	-
Проміжна сума	-	-	-	30	45	-	30	45
Модульний контроль (колоквіум)	30/30	55/55	1	30	55	1	30	55
Контроль результатів дистанційного модулю	10/-	15/-	-	-	-	-	-	-
Рейтинг за творчі здобутки студентів	0/-	10/-	-	-	-	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 2				60	100		60	100
Разом з дисципліни				60...100			60...100	

4. Інформаційні ресурси

Базові

1. Про страхування: Закон України № 85/96-ВР: за станом на 10.12.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-vp#Text> (дата звернення: 15.12.2020 р.)
2. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України № 1961- IV: за станом на 03.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text> (дата звернення: 10.12.2020 р.)
3. Базилевич В.Д. Страхова справа. 6-е вид., пер. / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич. – К.: Знання, 2008. – 351 с.
4. Безугла В.О. Страхування: навч. посіб. / В.О. Безугла, І.І. Постіл, Л.П. Шаповал. – К.: ЦУЛ, 2008. – 582 с.
5. Вовчак О.Д. Страхування: навч. посіб. / О.Д. Вовчак. – Львів: Новий Світ - 2006. – 480 с.
6. Заруба О.Д. Страхова справа: підруч. / О.Д. Заруба. – К.: Знання, КОО, 1998. - 321 с.
7. Плиса В.Й. Страхування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.Й. Плиса. – К.: Каравела, 2005, 2005, 2008. – 392 с.

Допоміжні

1. Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг: Закон України № 2664-III: за станом на 04.10.2020 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (дата звернення: 10.12.2020 р.)

2. Александрова М.М. Страхування: навч.-метод. посіб./ М.М. Александрова. – К.: ЦУЛ, 202. – 208 с.

3. Горбач Л.М. Страхова справа: навч. посіб. / Л.М. Горбач. – К.: Кондор, 2003. - 252 с.

4. Таркуцяк А.О. Страхові послуги: навч. посіб. / А.О. Таркуцяк. – К.: Видавництво Європейського Університету, 2004. – 584 с.

5. Навчально-методичний кабінет кафедри обліку та аудиту ОНАХТ, ауд. А-301.

6. Бібліотека ОНАХТ.

7. Одеська національна наукова бібліотека.

8. Національна бібліотека України ім. Вернадського: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

Сайти мережі Internet:

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.dtkk.com.ua>.
3. <http://www.liga.com.ua>.
4. <http://www.glavbukh.ua>
5. <http://www.vobu.com.ua>
6. <http://buhgalter911.com/>